

2. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΩΣ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ 6^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ

Αυτοκράτορες:

4^{ος} αιώνας: – Ιουλιανός
– Θεοδόσιος Α΄

5^{ος} αιώνας: – Θεοδόσιος Β΄
– Ζήνων

Τέλος 5^{ου} – αρχές 6^{ου} αιώνα: – Αναστάσιος

Αρχές 6^{ου} αιώνα: – Ιουστίνος Α΄

Α. Οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα

Χαρακτηριστικά της οικονομίας

- ⚙️ Κύρια πηγή πλούτου ήταν η γεωργία
- ⚙️ Το κράτος ρύθμιζε τις οικονομικές εξελίξεις
- ⚙️ Οι συναλλαγές γινόντουσαν με νόμισμα (εκχρηματισμένη οικονομία)
- ⚙️ Οικονομικά κέντρα ήταν οι πόλεις του ανατολικού τμήματος

Κοινωνικά προβλήματα

- ♣️ Σταδιακά μεγαλογαιοκτήμονες αποκτούν τη γη
- ♣️ Οι μικροϊδιοκτήτες γίνονται εξαρτημένοι αγρότες ή πάροικοι στη γη τους
- ♣️ Βαριά φορολογία πλήττει αγρότες και αστούς. Έτσι:
 - Οι αγρότες καταφεύγουν σε μονές ή πόλεις
 - Η συγκέντρωση φτωχών στις πόλεις προκαλεί ταραχές
 - Οι αυτοκράτορες προσφέρουν σε αυτόν τον όχλο «άρτον και θεάματα» για να διατηρήσουν την ηρεμία.

Θετικά στοιχεία

☺ Η επέκταση στην Ανατολή (Ερυθρά θάλασσα) φέρνει εμπορικές συναλλαγές και πλούτο

☺ Πολυτελή προϊόντα της Ανατολής (μετάξι, υφάσματα, μπαχαρικά) διακινούνται προς τη Μεσόγειο.

Β. Το γερμανικό πρόβλημα

♠ Το 395 το Ρωμαϊκό κράτος χωρίζεται σε Ανατολικό και Δυτικό τμήμα

♠ Το Δυτικό Ρωμαϊκό κράτος διαλύεται από επιθέσεις γερμανικών φύλων, που δημιουργούν πολλά γερμανικά βασίλεια. Ο Θεουδέριχος, ιδρυτής του Οστρογοθικού κράτους είναι ανεξάρτητος από το Βυζάντιο.

♠ Το Ανατολικό κράτος εξουδετερώνει το γερμανικό κίνδυνο

- πείθοντας τους Γερμανούς να στραφούν προς τη Δύση
- εγκαθιστώντας τους στα εδάφη του
- δίνοντας στους αρχηγούς τους ανώτερες στρατιωτικές θέσεις
- υποκινώντας τελικά εξέγερση της αντιγερμανικής παράταξης, που εξοντώνει τους Γερμανούς (400)

Γ. Πολιτιστικές εξελίξεις

- Στο Ανατολικό κράτος επιβάλλονται προοδευτικά τα ελληνικά πολιτιστικά στοιχεία.

- Ιδρύεται το Πανεπιστήμιο της Κωνσταντινούπολης (425), με 16 ελληνόφωνες και 15 λατινόφωνες έδρες διδασκαλίας.

- Ο Θεοδοσιανός κώδικας (438)

♦ περιέλαβε τα αυτοκρατορικά διατάγματα που είχαν εκδοθεί μετά το 312

♦ διευκόλυνε την απονομή δικαιοσύνης.